

ЛІТЕРАТУРА

1. Рощина Т. О структуре перестройки деятельности кафедры общего и специализированного фортепиано // Актуальные проблемы музыкального образования: Темат. об. науч. тр. - Гл. ред. И.Д.Безгин. - К.: КГК им. П.И.Чайковского. - 1990. - С. 136-141.
2. Полянський Ю. Вища музична освіта на сучасному етапі та її проблеми // Українське музикознавство, Вип. 25. - К.: Муз. Укр. - 1990. - С. 87 - 96.
3. Смоляга Н. Междисциплинарные связи как средство оптимизации учебного процесса // Актуальные проблемы музыкального образования: Темат. сб. науч. трудов. - К. - 1990. - С. 15-25.
4. Демченко А. Изучать целостно // Сов. музыка. - 1988. № 9. - М.: Сов. композитор. - С. 88 - 90.
5. Ушинський К.Д. Собрание сочинений, Т.2. - М. - Л., 1948. - С. 24.
6. Яворский Б. Статьи, воспоминания, переписка. - М.: Сов. композитор, 1972. - С. 120.
7. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры. Записки педагога. - М.: Музыка. - 1988. - С. 34.
8. Асафьев Б. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании. - Л.: Музыка. -1973. - С. 142.

УДК 378:910.2:338.48

Б-12

УПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДІВ ПОВЕДІНКОВОЇ ГЕОГРАФІЇ В РЕКРЕАЦІЙНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТІВ

**Бабарицька В.К.,
Федчук А.П.**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Динамічність туризму в умовах глобалізації суспільного розвитку підвищує вимоги до підготовки фахівців спеціальності «Менеджмент туризму». Особливого значення для майбутніх спеціалістів набуває оволодіння методами маркетингових досліджень, які передбачають вивчення мотиваційної складової туристських потоків, аналіз популярних туристських маршрутів, суспільної думки стосовно районів відпочинку тощо. Значні можливості в цьому плані відкривають методи рекреаційно-географічних досліджень, ознайомлення з якими дозволяє сформуванню у студентів навички оцінки туристсько-рекреаційного сприйняття території та просторової поведінки туристів.

Слід відзначити, що усталений набір методичних підходів у рамках так званої позитивістської просторової науки вже не задовольняє сучасні запити рекреаційно-географічних досліджень. Запропоновані свого часу моделі територіальної організації суспільства сьогодні лише в рідких випадках верифікуються конкретними дослідженнями і не дозволяють чітко окреслити закономірності поведінки людини в територіальному аспекті. Сучасність вимагає поглиблення концепції рекреаційної територіальної системи, розробленої В. С. Преображенським та його колегами, обґрунтування нових актуальних геокультурних взаємовідносин між туристами і «господарями» територій в межах рекреаційно-географічного простору.

Побудовою географічної теорії на основі постулатів, що визначають поведінку людей, займається поведінкова географія (behavioral geography), яка сформувалась як напрям англо-американської соціальної географії в 60-х роках минулого століття. Вона зосереджує увагу на соціальних і психологічних механізмах, яким притаманна яскраво виражена просторова складова.

Доцільно зупинитись на короткому огляді деяких методів поведінкової географії, впровадження яких у навчальний процес підвищить, на нашу думку, ефективність підготовки організаторів туристсько-краєзнавчої роботи у вищих навчальних закладах.

В першу чергу увага повинна приділятися ознайомленню з методом ландшафтних уподобань, який ще називається науковцями методом «співучасті», оскільки ґрунтується на думці масового «споживача» певних місцевостей. Потенціал цього методу дозволяє сформувати розуміння особливостей рекреаційної поведінки, а також можливостей виявлення груп-носіїв специфічних ландшафтних уподобань і, таким чином, по-новому обґрунтувати виділення територій для різних цілей рекреаційно-туристського використання при плануванні нових зон рекреації.

Важливе значення має опанування методикою створення ментальних карт (mental maps) навколишнього середовища як передумови прийняття рішень при виборі територіальних альтернатив руху. Обробка і ранжування даних соціологічних опитувань, які студенти можуть проводити самостійно під час навчальної практики, дозволяє скласти групові ментальні карти. Оскільки межі, вказані відвідувачами туристських територій, можуть суттєво відрізнятись від формально та офіційно визначених меж територій з туристичними функціями, відповіді опитуваних, перенесені на карти, мають, безсумнівно, певну цінність для корегування існуючих і виділення майбутніх рекреаційних територій. Отже, оволодіння цим методом дозволяє підвищити якість підготовки спеціалістів з планування зон відпочинку.

Останнім часом в науковій літературі підкреслюються можливості даної методики в соціально-географічних дослідженнях «стійких культурних значень», що вкладається населенням тієї чи іншої території в поняття ландшафту. Сучасні фахівці з географії культури прагнуть «прочитати» своєрідні тексти соціокультурної інформації у традиційних географічних об'єктах - горах, ріках, озерах тощо. Тому ознайомлення з даною методикою закладає основи пізнання особливостей сприйняття довкілля та його оцінки людьми (як окремими територіальними спільнотами).

Неабиякий потенціал для краєзнавчих досліджень прихований у концептуальній моделі шведського географа Хегерстранда. Інтерпретація розробленої ним просторово-часової географії в руслі біхевіористських традицій дозволяє виявити параметри індивідуальних «життєвих ліній» і «просторово-часових біографій» видатних діячів певного краю. На цій основі студенти можуть розробляти як віртуальні подорожі, так і реальні маршрути по славетних чи «рокових» місцях, пов'язаних з діяльністю видатних діячів. Виконання такого завдання значною мірою урізноманітнює навчальний процес.

«Основи поведінкової географії» як спецкурс для магістрів кафедри географії України географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка вже кілька років викладається професором, доктором географічних наук Шищенком П. Г. Наразі педагогічним колективом кафедри краєзнавства та туризму піднято питання про переосмислення даної наукової дисципліни з точки зору її адаптації до вимог часу з метою покращення підготовки кадрів у сфері туризму. В програму спецкурсу «Теорія рекреаційної географії і туризму» для студентів 4-го курсу спеціальності «Менеджмент туризму» введено теми про деякі біхевіористські (поведінкові) методи рекреаційно-географічних досліджень.

Резюме. Стаття присвячена виявленню та опису методів поведінкової географії, доцільних на сучасному етапі розвитку рекреаційно-географічних досліджень.

Резюме. Статья посвящена выявлению и описанию методов поведенческой географии, целесообразных на современном этапе рекреационно-географических исследований.

Summary. This article deals with the problem displaying description the recreational geographical researches of behavioral geography methods at the modern stage.

УДК 37.036

B-65

НА ШЛЯХУ ДО РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Войтюк О. В.

Рівненський інститут слов'янознавства

Якою буде освіта у ХХ столітті? Якими будуть її особливості? Що складатиме серцевину освітнього процесу?

Гадаю, що значення набудуть не лише освітні заклади, але і система освіти, яка охоплює все життя людини від дитинства до старості. Тому вже сьогодні систему освіти слід зорієнтувати таким чином, щоб допомогти кожному громадянину пристосуватись до змін, що відбуваються, знайти своє місце у суспільстві.